

Krajský úřad Ústeckého kraje

odbor kultury a památkové péče

Ing. David Kneifl
Švermova 120/2
417 02 Dubí

Spisová značka: KUUK/160631/2023/8
Číslo jednací: KUUK/181082/2023
UID: kuukes8c1583da
Počet listů/příloh: 4/0
Vyřizuje/linka: Mgr. Jana Kuráňová/276
Datum: 19.12.2023

Závazné stanovisko dle § 149 odst. 1 zákona č.500/2004 Sb., správní řád, ve věci záměru obnovy ohradní zdi v areálu národní kulturní památky kláštera Osek

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor kultury a památkové péče jako příslušný orgán státní památkové péče dle § 28 odst. 2 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů a v souladu s §§ 10 a 11 odst. 1 písm. b) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů, obdržel dne 08.11.2023 žádost Cisterciáckého opatství Osek, Rooseveltova 1, 417 05 Osek, zastoupeného Ing. Davidem Kneiflem, ul. Švermova 120/2, Dubí 2, 417 02, nar. [REDACTED] o vydání závazného stanoviska ve věci **záměru obnovy ohradní zdi na p.p.č. 100/1, 102, 79, 56, 1034 k.ú. Osek u Duchcova v areálu kláštera Osek**, který byl prohlášen Nařízením vlády ČR č. 336/2002 Sb. ze dne 19.06.2002 národní kulturní památkou a je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstř. č. 42489/5-2722; 207.

K žádosti byla přiložena projektová dokumentace Oprava části oplocení v areálu kláštera Osek, zak. číslo: 1632/23, zpracovaná Ing. Jiřím Holíkem, U Staré školy 147, 415 01 Teplice IČO: 13327721, v červnu 2023.

Účastník řízení dle § 27 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád:

Cisterciácké opatství Osek, Rooseveltova 1, 417 05 Osek, IČ: 49086910, zastoupené na základě plné moci ze dne 08.06.2023 Ing. Davidem Kneiflem, u Švermova 120/2, Dubí 2, 417 02, [REDACTED]

Ve smyslu ust. § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s § 136 odst. 1 písm. b) správního řádu a § 149 odst. 1 správního řádu, vydává Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor kultury a památkové péče po písemném vyjádření Národního památkového ústavu, generálního ředitelství v Praze ze dne 08.12.2023, č.j. NPU-310/97558/2023 toto

z á v a z n é s t a n o v i s k o :

Záměr **obnovy ohradní zdi na p.p.č. 100/1, 102, 79, 56, 1034 k.ú. Osek u Duchcova v areálu kláštera Osek**, který byl prohlášen Nařízením vlády ČR č. 336/2002 Sb. ze dne 19.06.2002 národní kulturní památkou a je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstř. č. 42489/5-2722; 207, spočívající v:

- doplnění spadlé části stěny v původních rozměrech z původního kamene, který se nachází na přilehlém pozemku, vyzdívání bude provedeno na vápennou maltu s přidáním max. 15% cementového pojiva
- opravě poškozených pilířů stěny a zdiva ve zbývajících částech
- odstranění černé stavby ze ztraceného bednění a vyzdění z původního kamene
- opravě koruny zdiva z bobrovek ukládaných do vápenné malty ve stávajícím sklonu
- provedení nových hladkých vápenných omítek v celé části obnovy, nátěr v lomené bílé barvě

je dle § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, **přípustný** dle předložené žádosti za těchto podmínek:

- 1) V první etapě bude provedeno odstranění provizorní stěny ze ztraceného bednění a zpětné vyzdění kamenné stěny, ve druhé etapě bude provedeno vyzdění zřícené části zdi a ve třetí etapě budou opraveny opěrné pilíře a zdivo ve zbývajících částech, následně bude zeď omítnuta.**
- 2) Před zahájením oprav ohradní zdi bude odsouhlasen referenční vzorek ke každé etapě opravy zdiva, a to v rámci kontrolního dne za účasti zástupců prvoinstančního orgánu a NPÚ.**
- 3) Na lokální opravy zdi je možno použít historické plné cihly.**
- 4) Případné starší opravy na cementovou maltu (roh mezi pilířem 16 a kaplí) budou nahrazeny kamenným zdivem na maltu vápennou.**
- 5) Vápenná omítka bude jednovrstvá, utažená dřevěnými hladítky. V případě větších nerovností bude omítka nahozena ve dvou vrstvách.**
- 6) Při provádění omítky bude poloha dvou zazděných bran se zachovanými nákolníky a s klenebním pasem připomenuta ryskou po obvodu původního otvoru.**

ODŮVODNĚNÍ

Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor kultury a památkové péče jako příslušný orgán státní památkové péče (dále jen „prvoinstanční orgán“), obdržel dne **08.11.2023** žádost Cisterciáckého opatství Osek, Rooseveltova 1, 417 05 Osek, zastoupeného Ing. Davidem Kneiflem, u Švermova 120/2, Dubí 2, 417 02, nar. [REDAKCE] o vydání závazného stanoviska ve věci **záměru obnovy ohradní zdi na p.p.č. 100/1, 102, 79, 56, 1034 k.ú. Osek u Duchcova v areálu kláštera Osek**, který byl prohlášen Nařízením vlády ČR č. 336/2002 Sb. ze dne 19.06.2002 národní kulturní památkou a je zapsán v Ústředním seznamu kulturních památek pod rejstř. č. 42489/5-2722; 207.

Žadatel v žádosti uvedl, že bude zajištěna dostatečná únosnost a stabilita konstrukce, stěna bude chráněna proti srážkové vodě.

Prvoinstanční orgán si dne 08.11.2023 k předložené žádosti vyžádal písemné vyjádření Národního památkového ústavu, gen. ředitelství v Praze (dále jen NPÚ), které obdržel dne 11.12.2023 s tím, že „Řešený úsek barokní ohradní zdi souvisí s celkovým hrazením areálu cisterciáckého kláštera. Vymezuje z jižní strany konventní zahradu a část přilehlého klášterního sadu. Do zdi je zakomponována barokní kaple, která uzavírá hlavní kompoziční osu konventní okrasné zahrady. Úseky zdi po stranách kaple mají ze strany zahrady konvexní průběh. Do zdi je dále vsazená vjezdová brána s kamenickou výzdobou na postranních pilířích a dvě další dnes zazděné provozní brány. Z vnější strany je konstrukce zdi z lomového kamene posílena v pravidelných vzdálenostech opěrnými pilíři.

Ohradní zeď je nedílnou součástí vysoké památkové hodnoty areálu národní kulturní památky cisterciáckého kláštera v Oseku. Klášter v Oseku patří do poměrně malé skupiny monastických areálů v českých zemích, které ještě mají dochované ohradní zdi v celém původním rozsahu.

To jeho hodnotu navyšuje. Architektonicky jednotně řešená vysoká ohradní zeď s vloženou barokní kaplí a dále s kočárovou branou je s vysokou pravděpodobností dílem architekta Octavia Broggia, autora celkové barokní přestavby areálu. Zbourání úseku této zdi (pravděpodobně značně poškozené) a její nahrazení betonovou zdí se stěrkovou omítkou, realizovanou v zimních měsících tohoto roku, je nutno chápat jako velmi vážný prohřešek a znehodnocení tohoto díla.“

NPÚ navrhl k plánované obnově 9 podmínek:

1) Na rekonstruovaný úsek zdi v místě nové zdi ze ztraceného bednění, vybudované bez závazného stanoviska výkonného orgánu státní památkové péče, bude vypracovaná dokumentace pro provedení stavby, která bude v rozpracovanosti konzultována s NPÚ GnŘ v Praze.

2) Rekonstruovaný úsek zdi v místě pravděpodobně odbourané původní zdi nebude napojen a provázán s nově postavenou zdí ze ztraceného bednění. Mezi nově vyzděnou zdí z lomového kamene v původní výšce a zdí z betonových tvárnic (ze ztraceného bednění) bude ponechána úzká mezera v šířce cca 10 cm do které bude vložena separační vložka (například trámek 10 na 10 cm). To znamená, že bude v 1. plánované fázi odbourána i část nové zdi na ztracené bednění, a to krajní nižší úsek.

3) Před zahájením oprav stávajícího úseku ohradní zdi bude odsouhlasen referenční vzorek lokálních oprav zdi v místě opěrného pilíře a v koruně zdi včetně pálené krytiny a referenční vzorek vyplnění uvolněných spár zdiva.

4) Dokumentace bude doplněna o restaurátorský záměr minimálně na základní konzervaci kamenické výzdoby hlav pilířů vstupní brány.

5) Rozsah rozebírání narušené zdi (především na opěrných pilířích a v koruně zdi) bude vždy v předstihu posouzeno na místě za přítomnosti projektanta a památkového garanta.

6) Na lokální opravy zdi je možno použít historické plné cihly.

7) Případné starší opravy na cementovou maltu (roh mezi pilířem 16 a kaplí) budou nahrazeny kamenným zdívkem na maltu vápennou.

8) Vápenná omítka bude jednovrstvá, utážená dřevěnými hladítky. V případě větších nerovností bude omítka nahozena ve dvou vrstvách.

9) Při provádění omítky bude poloha dvou zazděných bran se zachovanými nákolníky a s klebním pasem připomenuta rýskou po obvodu původního otvoru.

V rámci stanovených podmínek prvoinstanční orgán nepřihlédl k podmínce č. 1) písemného vyjádření NPÚ, ale předpokládá schválení referenčního vzorku v rámci 1. etapy. Ta byla určena právě na demolici tzv. černé stavby vystavěné ze ztraceného bednění, a to bez závazného stanoviska. Prvoinstanční orgán určil, že právě tento úsek se musí zrealizovat jako první, neboť je již nařízeno odstranění této stavby příslušným stavebním úřadem. Vzhledem ke stanovení jiné etapizace prací nepřihlédl prvoinstanční orgán k podmínce č. 2) písemného vyjádření NPÚ.

Jelikož oprava brány není detailněji představena v předložené projektové dokumentaci, nepředpokládá se zatím žádný restaurátorský zásah. V opačném případě by musel mít prvoinstanční orgán konkrétní podklady k tomuto rozhodnutí, proto nepřihlédl k podmínce č. 4) písemného vyjádření NPÚ. To však neznamená, že práce do budoucna nemohou být rozšířeny, když žadatel požádá o nové závazné stanovisko k těmto pracím. Ve zdi je možno pozorovat ojedinělé opravy z cihel. Pokračování v tomto způsobu lokálních oprav je proto z památkového hlediska přijatelné. Historické cihly (myšleno cihly z období před 1. světovou válkou) musí však být kvalitní. Proto byla stanovena podmínka č. 3) tohoto závazného stanoviska.

Zdivo s cementovým pojivem není z fyzikálních hledisek kompatibilní se zdivem s vápenným pojivem a také může pro provedení omítek způsobit nežádoucí zbarvení jejího povrchu. Proto byla stanovena podmínka č. 4) tohoto závazného stanoviska. Technologie provádění omítky není v technické zprávě podrobně popsána. Jednovrstvá omítka zatočená dřevěnými hladítky odpovídá obvyklému technologickému postupu v barokním období. Proto byla stanovena podmínka č. 5) tohoto závazného stanoviska. Podmínka č. 6) závazného stanoviska byla stanovena proto, že ryska umožní připomenutí polohy a tvaru bran.

Prvoinstanční orgán přihlédl ke kulturně-historickým hodnotách daného prostoru, místo je mu známo z pravidelných dohlídek. Předpokládá i pravidelný dohled během obnovy v rámci kontrolních dnů.

Pokud by v průběhu realizace prací, nastaly nepředvídatelné okolnosti vedoucí ke změně rozsahu prací, je vlastník národní kulturní památky tyto skutečnosti povinen oznámit prvoinstančnímu orgánu, který stanoví další postup.

Vzhledem k tomu, že se jedná o stavební práce na národní kulturní památce, bylo vydáno závazné stanovisko dle § 149 správního řádu, přičemž konečné rozhodnutí ve věci vydává příslušný stavební úřad.

POUČENÍ

Proti obsahu závazného stanoviska lze podat odvolání v souladu s ust. § 149 odst. 7 správního řádu a to v rámci odvolání proti správnímu rozhodnutí vydanému příslušným stavebním úřadem, které závazné stanovisko podmiňuje. Odvolání proti rozhodnutí se činí ke Krajskému úřadu Ústeckého kraje, odboru územního plánování a stavebního řádu podáním u příslušného stavebního úřadu, který napadené rozhodnutí vydal ve lhůtě 15 dnů ode dne oznámení rozhodnutí. Prvním dnem lhůty je den následující po dni oznámení rozhodnutí.

Otisk úředního razítka

Ing. Martin Kohl
vedoucí odboru
kultury a památkové péče

Rozdělovník:

Na vědomí: Národní památkový ústav, generální ředitelství, Valdštejnské náměstí 162/3, 118 01 Praha 1 – Malá Strana